

2020-07-01

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Samuel Engblom
+46702503770
samuel.engblom@tco.se

Utkast till lagrådsremiss – Kompetensinsatser vid korttidsarbete samt förslag till Förordning om kompetensinsatser vid korttidsarbete

TCO har beretts möjlighet att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss Kompetensinsatser vid korttidsarbete samt ett förslag till Förordning om kompetensinsatser vid korttidsarbete.

Förslaget i lagrådsremissen bygger i stora delar på betänkandet *Stöd för validering och kompetensåtgärder i samband med korttidsarbete* (SOU 2019:10) på vilket TCO avgav remissvar den 30 april 2019. På några punkter har regeringen dock valt att avvika från utredningens förslag. Dessa kommenteras därför särskilt.

6. Arbetsgivare som får stöd vid korttidsarbete ska också kunna få ersättning för kostnader för kompetensinsatser

Regeringens förslag innebär att arbetsgivare som får stöd vid korttidsarbete och som anordnar kompetensinsatser under den arbetsbefriade tiden ska få ersättning för kostnader för sådana insatser. Enligt förslaget till lagtext (4§ punkt 9) är kompetensinsats en insats som syftar till att höja eller validera kompetensen hos en arbetstagare.

Skillnaden mot utredningens förslag är att den använde begreppet ”kompetensåtgärder” istället för kompetensinsatser. Anledningen är att regeringen anser att ordet ”åtgärder” för tankarna till sådant som genomförs för att rätta till något som är felaktigt eller bristfälligt. Då TCO anser att möjligheten att få ersättningen för kompetensutvecklingsinsatser i samband med korttidsarbete inte får minska arbetsgivarnas incitament att genomföra och bekosta löpande kompetensutvecklingsinsatser så tillstyrker TCO att terminologin förtydligas på det vis som regeringen föreslår.

Även fast det är mycket önskvärt att korttidsarbete kombineras med kompetensutveckling så delar TCO regeringens bedömningar att kompetensutveckling inte ska vara ett krav för stöd till korttidsarbete.

Vad gäller vilka kompetensinsatser som ska ersättas delar TCO bedömningen att ersättning bara bör ges till för kostnader för insatser som riktas direkt till arbetstagare, vilket innebär att det inte

kommer att kunna gå att få ersättning för exempelvis kompetenskartläggning som omfattar hela företaget eller andra stödtjänster.

TCO tillstyrker vidare att såväl företagsspecifika insatser som insatser som stärker arbetstagarnas anställningsbarhet i allmänhet bör ersättas. Vad gäller företagsinternt anordnade utbildningar så bör, som regeringen föreslår, sådana vara ersättningsberättigade bara vad gäller kostnader som är direkt kopplade till det enskilda utbildningstillfället. TCO tillstyrker även den föreslagna förordningsbestämmelsen (5§) om att kostnader för lärande på arbetsplatsen inte omfattar lönekostnader för en kollega som handleder en kollega.

Att det i lagtexten framgår att validering kan utgöra en kompetensinsats är enligt TCO mycket viktigt och välkommet, liksom att denna validering bör kunna ske inom många olika utbildningsformer men även utanför utbildningsväsendet. Regeringen skriver dock att den inte avser tillföra några resurser till aktörer inom det formella utbildningssystemet för att specifikt erbjuda valideringsinsatser i samband med korttidsarbete. Motivet är att det är det stöd som arbetsgivarna får kompetensinsatser som ska bekosta valideringen, t ex i anslutning till uppdragsutbildning. TCO delar uppfattningen att det är stödet som ska utgöra den främsta finansieringskällan men menar samtidigt att det i vart fall inledningsvis finns ett behov för aktörer inom det formella utbildningssystemet att få resurser för att bygga upp den nödvändiga organisationen för validering i anslutning till korttidsarbete.

Enligt regeringens förslag ska de närmare förutsättningarna för kompetensinsatser regleras i kollektivavtal eller ett skriftligt avtal mellan arbetsgivarna och arbetstagarna. TCO tillstyrker förslaget. Det krävs dock ett antal förtydliganden för att skapa tydlighet och förutsebarhet vid tillämpning av reglerna.

Det behöver förtydligas att kraven som ställs för att ersättning ska utgå för kompetensinsatser inte påverkar kraven för att preliminärt stöd vid korttidsarbete ska utgå. Den föreslagna lagens tillägg till 15 § punkt 2 och 16 § punkt 2 kan uppfattas som att kravet på lokalt kollektivavtal respektive ett skriftligt avtal vid kompetensinsatser även är en förutsättning för preliminärt stöd vid korttidsarbete givet att kompetensinsatser är aktuella. För undvikande av missförstånd bör det förtydligas att avtal om kompetensinsatser inte är en förutsättning för preliminärt stöd vid korttidsarbete, exempelvis genom att kraven för att ersättning för kompetensinsatser ska kunna utgå läggs i en egen paragraf.

Det behöver även förtydligas vad som gäller i situationer där det inte finns kollektivavtal och där stöd till korttidsarbete utges enligt regeln

om att minst 70 procent av arbetstagarna på driftsenheten deltar i korttidsarbete under stödmånaden. Det är inte tydligt, varken i författningsförslaget eller i författningskommentaren om det för att stöd ska kunna utges för kompetensinsatser krävs att 70 procent av arbetstagarna deltar i sådana eller om det räcker med ett skriftligt avtal mellan en enskild arbetstagare och arbetsgivaren.

7. Arbetstagaren, arbetsgivaren och staten ska dela på kostnaden för kompetensinsatser

Enligt förslaget ska regeringen ersätta 60 procent av kostnaden för kompetensinsatser som utförs under den arbetsbefriade tiden. Förslaget innehåller även ett bemyndigande att sätta ett tak i form av ett högsta belopp för ersättning för kompetensinsatser per arbetstagare. Av förslaget till förordning framgår att detta tak föreslås ligga på 20 000 kronor per arbetstagare vid stöd som ges på grund av en synnerlig djup lågkonjunktur och 10 000 kronor per arbetstagare vid stöd som ges på grund av en arbetsgivares tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter.

TCO avstyrker förslaget om ett tak för ersättningen. Att arbetsgivarna ska stå för 40 procent av kostnaderna utgör, tillsammans med de övriga begränsningar som föreslås för vilka kostnader som ska vara ersättningsberättigade, ett tillräckligt starkt skydd mot att arbetsgivare skulle köpa eller anordna alltför dyra kompetensinsatser. De föreslagna beloppen är dessutom så låga att de innebär en rejäl begränsning av vilken kompetensutveckling som kan genomföras.

8. Ansökan om ersättning och handläggningen av ansökan

Regeringen föreslår att det ska vara samma myndighet som prövar frågan om stöd till korttidsarbete som prövar frågan om stöd till ersättning för kompetensinsatser. Utredningen föreslog att dessa uppgifter skulle delas upp mellan Skatteverket och Tillväxtverket. TCO delar regeringens bedömning att det bör vara samma myndighet som handlägger båda delarna av stödet.

9. Ikraftträdande

Regeringen föreslår att stödet till kompetensinsatser för korttidsarbete ska träda i kraft den 1 januari 2021. TCO avstyrker förslaget och anser att reglerna bör införas snarast samt att medel kan avsättas genom en extra ändringsbudget.

Under våren 2020 har ett stort antal kollektivavtal om korttidsarbete ingåtts. Dessa kommer, enligt regelverket för stöd till korttidsarbete, att löpa ut i slutet av 2020 och kan bara förlängas i 3 månader. Därefter inträder en karenperiod om 24 månader. Detta innebär att de allra flesta som idag är föremål för korttidsarbete inte kommer att kunna få något stöd för kompetensinsatser. Stödet kommer därmed

sannolikt inte att få någon större betydelse vid hanteringen av den av Covid-19-pandemin skapade krisen.

TCO vill därför se ett tidigare ikraftträdande samt en möjlighet att få stöd även för insatser som genomförts innan ikraftträdandet.

Therese Svanström
Ordförande

Samuel Engblom
Samhällspolitisk chef